

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ
ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ LEADER ΤΗΣ
ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ (Ο.Τ.Δ.):
«ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

ΠΑΑ 2007-2013	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων ΕΥΕ ΠΑΑ Διαφοροποίηση	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης: <i>Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές</i>	LEADER

Αναπτυξιακή Ηρακλείου Α.Α.Ε. ΟΤΑ

Αρχάνες 701 00 Ηράκλειο Κρήτης
 τηλ.: 2810.753300, fax: 2810.753310

Heraklion Development Agency S.A.

Archanes 701 00 Heraklion Crete Greece
 tel.: +30.2810.753300, fax: +30.2810.753310

e-mail: info@anher.gr
 web site: www.anher.gr

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΝΤΑΙ:

Με την παρούσα πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος καλούνται οι ενδιαφερόμενοι (υποψήφιοι δικαιούχοι) να υποβάλλουν τις προτάσεις τους στο πλαίσιο του Μέτρου 41: «Στρατηγική τοπικής ανάπτυξης» και στα υπομέτρα και δράσεις, που αναφέρονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΚΩΔ.	ΜΕΤΡΑ - ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ – ΥΠΟΜΕΤΡΑ - ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (Κοινοτική & Εθνική συμμετοχή)	
			Ποσό	%
41	Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης	9.600.000,00	5.562.500,00	
411	Ανταγωνιστικότητα	1.800.000,00	900.000,00	50%
L123	Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων	1.800.000,00	900.000,00	50%
L123α	Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων	1.800.000,00	900.000,00	50%
413	Ποιότητα ζωής / Διαφοροποίηση	7.800.000,00	4.662.500,00	50%
L311	Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	1.500.000,00	750.000,00	
L311-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης	900.000,00	450.000,00	50%
L311-5	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων	300.000,00	150.000,00	50%
L311-7	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση	300.000,00	150.000,00	50%
L312	Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων	2.400.000,00	1.200.000,00	50%
L312-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων	1.400.000,00	700.000,00	50%
L312-3	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση	800.000,00	400.000,00	50%
L312-5	Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	200.000,00	100.000,00	50%
L313	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	2.300.000,00	1.150.000,00	
β	Παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:	2.300.000,00	1.150.000,00	50%
L313-5	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός μικρής δυναμικότητας υποδομές διανυκτέρευσης	1.600.000,00	800.000,00	50%
L313-8	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ. γραφεία αγροτικού τουρισμού, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας).	700.000,00	350.000,00	50%
L321	Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	400.000,00	362.500,00	
L321-2	Χώροι άσκησης πολιτιστικών, αθλητικών, εκπαιδευτικών, περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, καθώς και δραστηριοτήτων κοινωνικής αλληλεγγύης, όπως κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία κλπ.	250.000,00	250.000,00	100%

ΚΩΔ.	ΜΕΤΡΑ - ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ – ΥΠΟΜΕΤΡΑ - ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (Κοινοτική & Εθνική συμμετοχή)	
			Ποσό	%
L321-3	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς - στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών κ.λ.π	150.000,00	112.500,00	75%
L322	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών	600.000,00	600.000,00	
L322-1	Βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων	600.000,00	600.000,00	100%
L323	Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς	600.000,00	600.000,00	
L323-1	Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, όπως βελτίωση - σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.	300.000,00	300.000,00	100%
L323-4	Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία - συλλογές - εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική / πολιτιστική κληρονομιά	300.000,00	300.000,00	100%

Η αναλυτική περιγραφή των δράσεων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο εγκεκριμένο τοπικό πρόγραμμα, η μορφή των δικαιούχων, το ανώτερο ύψος συνολικού κόστους, τα ποσοστά ενίσχυσης και οι πηγές χρηματοδότησης, η περιοχή εφαρμογής κάθε δράσης, καθώς και οι επιλέξιμες δαπάνες, έχουν ως εξής:

Δράση L123α: «Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύεται η στήριξη επιχειρήσεων μεταποίησης / εμπορίας προϊόντων που καλύπτονται από το Παράρτημα 1 της Συνθήκης (εξαιρουμένων των αλιευτικών προϊόντων), καθώς και των προϊόντων της δασοκομίας, κατά την έννοια του άρθρου 28 του ΚΑΝ (ΕΚ) 1698/2005.

Η δράση αφορά πολύ μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, που πληρούν, ανάλογα με τον τομέα της επένδυσης, τις ελάχιστες προϋποθέσεις σχετικά με το περιβάλλον, την υγιεινή, την καλή διαβίωση των ζώων και την εργασιακή ασφάλεια.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η μεταποίηση – τυποποίηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων ποιότητας,
- η ενίσχυση της μεταποίησης των προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας,
- η ενίσχυση επιχειρήσεων τυποποίησης προϊόντων σε ατομικές συσκευασίες,
- η λειτουργία των επιχειρήσεων του κλάδου και η προσαρμογή της παραγωγής τους στα διεθνή πρότυπα ποιότητας.

Ειδικό βάρος θα δοθεί στα επενδυτικά σχέδια που ικανοποιούν τους περιορισμούς επιλεξιμότητας και αφορούν ιδρύσεις μεταποιητικών μονάδων επεξεργασίας / τυποποίησης αγροτικών προϊόντων βιολογικής παραγωγής, τη συσχέτιση της μεταποιητικής μονάδας με τον τόπο παραγωγής της πρώτης ύλης, τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων για δαπάνες που έχουν σχέση με την τήρηση των βασικών προδιαγραφών υγιεινής και περιβαλλοντικών όρων και τη χρήση υλικών συσκευασίας σε καινοτόμες μορφές (π.χ. πήλινες - οικολογικές συσκευασίες, ατομικές συσκευασίες κλπ),

Ενδεικτικά, μέσω της δράσης μπορούν να ενισχυθούν:

- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μεταποιητικών επιχειρήσεων προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας, με παράλληλη ανάπτυξη συστημάτων ποιότητας,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός συσκευαστηρίων οπωροκηπευτικών
- ο εκσυγχρονισμός συσκευαστηρίων αρωματικών φυτών,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός τυροκομείων και παραπροϊόντων γάλακτος
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός τυποποιητηρίων μελιού
- η ίδρυση οινοποιείων από σταφύλια βιολογικής καλλιέργειας ή εκσυγχρονισμός οινοποιείων

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Μορφή δικαιούχων - επιχειρήσεων:

Δικαιούχοι είναι Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής

Η ενίσχυση παρέχεται σε περιπτώσεις όπου, τόσο οι πρώτες ύλες, όσο και το αποτέλεσμα της επεξεργασίας τους αποτελούν προϊόν που καλύπτεται από το Παράρτημα Ι της Συνθήκης.

Δεν παρέχεται στήριξη σε επιχειρήσεις που λειτουργούν υπό την μορφή της κοινωνίας, της εταιρείας αστικού δικαίου και της κοινοπραξίας.

Οι κλάδοι πρωτογενούς παραγωγής που ενισχύονται στο πλαίσιο της δράσης, αναφέρονται στο **Παράρτημα Α** του παρόντος.

Αποκλείεται η ενίσχυση:

- α) επενδύσεων για τη μεταποίηση ή την εμπορία προϊόντων που προέρχονται από χώρες εκτός Ε. Ε.
- β) επενδύσεων παρασκευής και εμπορίας προϊόντων απομίμησης ή υποκατάστασης του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και του μελιού
- γ) επενδύσεων στο επίπεδο του λιανικού εμπορίου
- δ) επενδύσεων που αφορούν γενετικά τροποποιημένα προϊόντα
- ε) επενδύσεων οι οποίες έχουν ενισχυθεί ή προβλέπεται η ενίσχυσή τους στα πλαίσια των ΚΟΑ.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις είναι περιορισμένου ύψους και ειδικότερα, συνολικού κόστους μέχρι **500.000€** με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 50%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.800.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	900.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	720.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	180.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	900.000

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης. Η παρέμβαση θα αφορά κυρίως στους Δήμους Μοιρών και Τυμπακίου για την παραγωγή κηπευτικών, Κόφινα και Αστερουσίων για την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, «Ν.Καζαντζάκης» και Καστελλίου για παραγωγή οίνου και «Ν.Καζαντζάκης» και Αρκαλοχωρίου για επιτραπέζιο σταφύλι.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου.
2. κατασκευή ή βελτίωση ακινήτων.
3. προμήθεια και εγκατάσταση νέου μηχανολογικού εξοπλισμού συμπεριλαμβανομένου και του

λογισμικού πληροφορικής και του εξοπλισμού των εργαστηρίων στο βαθμό που εξυπηρετεί τη λειτουργία της μονάδας.

4. εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού όχι ως μεμονωμένη δράση αλλά ως τμήμα της συνολικής επένδυσης.
5. αγορά καινούργιων οχημάτων - ισοθερμικών βυτίων, αναγκαίων για τη μεταφορά του γάλακτος προς το χώρο τυποποίησης - μεταποίησης, καθώς και αγορά καινούργιων οχημάτων ψυγείων μόνο για τα νησιά του Αιγαίου.
6. γενικά έξοδα, όπως αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, λοιπές δαπάνες έκδοσης άδειας δόμησης, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας, δαπάνες για τη δημιουργία αναγνωρίσιμου σήματος (ετικέτας) του προϊόντος, απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, έρευνα αγοράς για τη διαμόρφωση της εικόνας του προϊόντος (συσκευασία, επισήμανση) και άδειες πέραν των παραπάνω δαπανών και μέχρι ορίου 10% του συνόλου του προϋπολογισμού.
7. δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για την εκπαίδευση του προσωπικού), καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους, από τα αρμόδια εθνικά όργανα, οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών.
8. αγορά fax, τηλεφωνικών εγκαταστάσεων, επίπλων γραφείου και εξοπλισμού για σύνδεση με ευρυζωνικές υποδομές διαδικτύου, δικτύων ενδοεπικοινωνίας και ηλεκτρονικών υπολογιστών και συστημάτων ασφαλείας των εγκαταστάσεων.
9. κατασκευή κατοικίας φύλαξης των εγκαταστάσεων μέχρι του ποσού των €50.000.
10. Η άδεια ανέγερσης των κτιρίων, οι αμοιβές των μηχανικών και αρχιτεκτόνων για τις μελέτες, καθώς και οι εδαφοτεχνικές μελέτες είναι επιλέξιμες και δύνανται να ενισχύονται.

β) Μη επιλέξιμες δαπάνες:

1. Αγορά οικοπέδου.
2. Αγορά ή απόκτηση κτιριακών εγκαταστάσεων, ανεξάρτητα αν πρόκειται για παλιές ή καινούργιες και την πιθανή προηγούμενη χρήση τους.
3. Προσωρινά έργα μη αμέσως συνδεδεμένα με την εκτέλεση της πράξης (π.χ. προσωρινό υπόστεγο για τη φύλαξη υλικών, κ.λπ.).
4. Συμβολαιογραφικά έξοδα και πάσης φύσεως φόροι και δημοσιονομικές επιβαρύνσεις του δικαιούχου της επένδυσης.
5. Εξοπλισμό αναψυχής (τηλεοράσεις, video, κ.λπ.).
6. Αγορά οχημάτων εν γένει εκτός των ειδικών και αναγκαίων όπως αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.
7. Λοιπός εξοπλισμός γραφείων (αριθμομηχανές, φωτοτυπικά, έπιπλα κ.λπ.) εκτός των αναφερομένων στο σημείο 8 της παραγράφου (α) ανωτέρω.
8. Αγορά υλικών αποσβέσιμων σε διάρκεια μικρότερη του έτους.
9. Μη φυσικές επενδύσεις συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών επιβαρύνσεων κάθε είδους σε βάρος των δικαιούχων.
10. Εκπαίδευση προσωπικού εκτός των αναφερομένων στο σημείο 7 της παραγράφου (α) ανωτέρω.
11. Η ασφάλιση του μηχανολογικού εξοπλισμού.
12. Αποζημιώσεις που πληρώνονται από τους δικαιούχους σε τρίτους για απαλλοτριώσεις,

εκκρεμότητες κ.λπ.

13. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 71, παρ. 3(α) του Καν(ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
14. Έργα συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανολογικού εξοπλισμού.
15. Αγορά μεταχειρισμένων μηχανημάτων και εξοπλισμού.
16. Εργασίες πράσινου (δενδροφυτεύσεις, γκαζόν, κ.λπ.) καθώς και έργα διακόσμησης.
17. Έργα οδοποιίας εκτός των ορίων του οικοπέδου εγκατάστασης της μονάδας πέραν των απολύτως αναγκαίων για την εξυπηρέτηση της μονάδας.
18. Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από το δικαιούχο στο προσωπικό του, εκτός αν αυτό προσλαμβάνεται ειδικά για να εργαστεί αποκλειστικά για την υλοποίηση της επένδυσης και να απολυθεί με την ολοκλήρωσή της.
19. Γενικά έξοδα άνω του 10% επί του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών.
20. Δαπάνες που αφορούν την αύξηση της δυναμικότητας σε τομείς όπου υπάρχει περιορισμός στην παραγωγή από τις ΚΟΑ γεωργικών προϊόντων.
21. Δαπάνες που αφορούν την απλή αντικατάσταση.
22. Δαπάνες για τον καθαρισμό της αρχικής θέσης σε περιπτώσεις μετεγκατάστασης και κόστος αποξήλωσης και μεταφοράς του παλαιού εξοπλισμού ή μέρος αυτού στη νέα θέση.

Δράση L311-1: «Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008, που υλοποιούνται από φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση, όπως περιγράφεται παρακάτω και διαφοροποιούν τις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσής τους, με την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων που δε σχετίζονται με τη γεωργία (αγροτικός τουρισμός κ.λπ.).

Στη δράση δεν περιλαμβάνονται ενέργειες που καλύπτονται στο πλαίσιο του μέτρου 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και του υπομέτρου L123 του Τοπικού Προγράμματος LEADER. Οι επενδύσεις υλοποιούνται υποχρεωτικά με βάση τους όρους και της προϋποθέσεις της ΚΥΑ 2974/710/8-4-2009 (ΦΕΚ 670/Β/10-4-2009) των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε με την αρ. 722/3427/9-6-2010 απόφαση.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται η δημιουργία ή επέκταση ολοκληρωμένων υποδομών διανυκτέρευσης μικρής δυναμικότητας από αγρότες, σε περιοχές με εμφανή έλλειψη υποδομών διανυκτέρευσης και με δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Οι δικαιούχοι θα πρέπει να διαθέτουν γεωργικές εκμεταλλεύσεις ή υποδομές από τις οποίες οι επισκέπτες θα έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν τη ζωή στην ύπαιθρο και να συμμετέχουν στην καθημερινή παραγωγική διαδικασία.

Τα επενδυτικά σχέδια της δράσης θα πρέπει να λειτουργούν σε συνέργεια με άλλες δραστηριότητες που λειτουργούν ή μπορούν να λειτουργήσουν στην περιοχή όπως θρησκευτικός, περιπατητικός, θαλάσσιος τουρισμός κλπ, έτσι ώστε να διευρύνονται οι επιλογές των επισκεπτών και να δημιουργείται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εναλλακτικού τουρισμού ποιότητας.

Η κατασκευή των μονάδων αυτών θα βασίζεται σε παραδοσιακά υλικά (ξύλο, πέτρα, κεραμίδι κλπ) και θα σέβεται την παραδοσιακή αρχιτεκτονική της περιοχής εφαρμογής της επένδυσης και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος, ενώ θα πρέπει να προβλέπονται **διευκολύνσεις για ΑΜΕΑ** (πρόσβαση, διαμονή κλπ). Επίσης, οι μονάδες θα πρέπει να προωθούν μέσα από τη λειτουργία τους τα τοπικά προϊόντα και την παραδοσιακή κρητική διατροφή.

Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που βρίσκονται:

- σε περιοχές με ιδιαίτερο φυσικό ή δομημένο περιβάλλον
- σε περιοχές που αναπτύσσονται δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού (ορειβασία, περιήγηση, οινοτουρισμός, ανεμοπτερισμός κλπ)
- σε περιοχές που παρουσιάζουν επισκεψιμότητα

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Σημειώνεται ότι οι παρεμβάσεις εκσυγχρονισμού των υποδομών διανυκτέρευσης, δύναται να αφορούν είτε ποιοτική αναβάθμιση, είτε και αύξηση της δυναμικότητας.

Μορφή δικαιούχων:

Μέλη του αγροτικού νοικοκυριού και ειδικότερα φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση ή αποτελούν συμβοηθόντα μέλη του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης (σύζυγοι ή τέκνα) κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **600.000€** (και έως 40 κλίνες) με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 50%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	900.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	450.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	360.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	90.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	450.000

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών και τα Δ.Δ. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κόξαρης και Χαρασού του Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του Δήμου Γαζίου και τα Δ.Δ. Βουτών, Σταυρακίων και Δαφνών του Δήμου Ηρακλείου.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων, όπως δαπάνες οικοδομικών εργασιών, υδραυλικών εργασιών, ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών, θέρμανσης κ.λπ.
2. Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας της επιχείρησης, όπως ισοπεδώσεις, διαμορφώσεις, συνδέσεις με δίκτυα κοινής ωφέλειας, περιφράξεις, φωτισμός, φυτεύσεις, κ.λπ.
3. Δαπάνες αγοράς καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, μέχρι την αγοραστική του αξία. Περιλαμβάνονται οι δαπάνες μεταφοράς και εγκατάστασης.
4. Δαπάνες αγοράς λοιπού εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία της επιχείρησης.
5. Γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες έκδοσης των απαραίτητων αδειών, όπως οικοδομική άδεια, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικές μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κ.λπ. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 12% του συνολικού κόστους της επένδυσης.

6. Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου και σε ποσοστό μέχρι 5% του συνολικού κόστους.
7. Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων, καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους, από τα αρμόδια εθνικά όργανα, οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών και σε ποσοστό μέχρι 3% του συνολικού κόστους.

Δράση L311-5:
«Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008, που υλοποιούνται από φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση, όπως περιγράφεται παρακάτω και διαφοροποιούν τις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσής τους, με την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων που δε σχετίζονται με τη γεωργία (βιοτεχνία κ.λπ.).

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μικρών επιχειρήσεων ειδών λαϊκής τέχνης,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων που αξιοποιούν τοπικούς φυσικούς πόρους και το προϊόν τους χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη σε άλλες βιοτεχνικές επιχειρήσεις ή στις κατασκευές (π.χ. παραγωγή πυλού για τα αγγειοπλαστεία, επεξεργασία πέτρας και μαρμάρου, κάρβουνο, ασβέστης κλπ)
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων προϊόντων ξύλου και μετάλλου

Ειδικό βάρος θα δοθεί στη δημιουργία οργανωμένων χώρων παραγωγής και στην αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας.

Βαρύτητα θα δοθεί στη δημιουργία επιχειρήσεων από νέους αγρότες.

Ενδεικτικές επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να ενισχυθούν μέσω της δράσης είναι: εργαστήρια κεραμικής, αγιογραφίας, ψηφιδωτού, καλαθοπλεκτικής, υφαντικής, μαχαιροποιίας, παραδοσιακών στολών, ξυλογλυπτικής, γλυπτικής, μουσικών οργάνων, αργυροχρυσοχοΐας, εκκλησιαστικού και παραδοσιακού επίπλου, επεξεργασίας μετάλλου, πέτρας και μαρμάρου, δερματίνων ειδών, ξυλουργεία κλπ.

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και **η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μορφή δικαιούχων:

Μέλη του αγροτικού νοικοκυριού και ειδικότερα φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση ή αποτελούν συμβοηθόντα μέλη του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης (σύζυγοι ή τέκνα) κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 50%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	300.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	150.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	120.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	30.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	150.000

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών, Ηρακλείου και τα Δ.Δ.. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κοζαρης και Χαρασού του Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του Δήμου Γαζίου.

Δράση L311-7:
«Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/EK της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008, που υλοποιούνται από φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση, όπως περιγράφεται παρακάτω και διαφοροποιούν τις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσής τους, με την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων που δε σχετίζονται με τη γεωργία (βιοτεχνία κ.λπ.).

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μικρών αρτοποιείων, από αγρότες σε απομακρυσμένες περιοχές, που υπάρχει έλλειψη, για την κάλυψη των αναγκών του τοπικού πληθυσμού,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων από αγρότες που αξιοποιούν τη δική τους πρωτογενή παραγωγή αλλά και της περιοχής (γάλα, σταφύλια, οπωροκηπευτικά, σταφίδα κλπ), μετά την πρώτη μεταποίηση (όπως ξινόχοντρος, που αξιοποιείται το γάλα και το σιτάρι).

Ειδικό βάρος θα δοθεί στη δημιουργία οργανωμένων χώρων παραγωγής και στην αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας, καθώς και στην τυποποίηση των προϊόντων σε μικρές ατομικές συσκευασίες, για τη προώθησή τους στις μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες.

Ενδεικτικές επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να ενισχυθούν μέσω της δράσης είναι: εργαστήρια παραγωγής πετιμεζιού, αρτοσκευασμάτων, ειδών ζαχαροπλαστικής, ξινόχοντρου μουσταλευριάς, ζυμαρικών κλπ.

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και **η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μορφή δικαιούχων:

Μέλη του αγροτικού νοικοκυριού και ειδικότερα φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση ή αποτελούν συμβοηθούσα μέλη του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης (σύζυγοι ή τέκνα) κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 50%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	300.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	150.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	120.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	30.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	150.000

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών, Ηρακλείου και τα Δ.Δ.. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κοξαρης και Χαρασού του Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του Δήμου Γαζίου.

**Δράση L312-1:
«Ίδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων»**

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών επιχειρήσεων, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/EK και τον ΚΑΝ (ΕΚ) 800/2008, εκτός αυτών που ενισχύονται από το μέτρο 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και τα υπομέτρα L123 & L313 του τοπικού προγράμματος LEADER.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων ειδών λαϊκής τέχνης,
- η δημιουργία επισκέψιμου χώρου σε υφιστάμενες επιχειρήσεις λαϊκής τέχνης, ώστε να μπορούν να ενταχθούν σε τουριστικές διαδρομές
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων που αξιοποιούν τοπικούς φυσικούς πόρους και το προϊόν τους χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη σε άλλες βιοτεχνικές επιχειρήσεις ή στις κατασκευές (π.χ. παραγωγή πυλού για τα αγγειοπλαστεία, επεξεργασία πέτρας και μαρμάρου, κάρβουνο, ασβέστης κλπ)
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων προϊόντων ξύλου και μετάλλου

Για τους επισκέψιμους χώρους σε επιχειρήσεις ειδών λαϊκής τέχνης, προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που βρίσκονται σε κομβικά σημεία της περιοχής ή σε χώρους που παρουσιάζουν επισκεψιμότητα.

Ειδικό βάρος θα δοθεί στην αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας για το σχεδιασμό και την παραγωγή προϊόντων, καθώς και στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για τη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Βαρύτητα θα δοθεί σε επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας, όπως γυναικείοι συνεταιρισμοί που παράγουν είδη λαϊκής τέχνης, άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ) και σε νέους.

Ενδεικτικές επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να ενισχυθούν μέσω της δράσης είναι: εργαστήρια κεραμικής, αγιογραφίας, ψηφιδωτού, καλαθοπλεκτικής, υφαντικής, μαχαιροποιίας, παραδοσιακών στολών, ξυλογλυπτικής, γλυπτικής, μουσικών οργάνων, αργυροχρυσοχοΐας, εκκλησιαστικού και παραδοσιακού επίπλου, επεξεργασίας μετάλλου, πέτρας και μαρμάρου, δερματίνων ειδών, ξυλουργεία κλπ.

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μορφή δικαιούχων:

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου 311 που δύναται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον ΚΑΝ. 800/2008.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 50%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.400.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	700.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	560.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	140.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	700.000

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών, Ηρακλείου και τα Δ.Δ.. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κοζαρης και Χαρασού του Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του Δήμου Γαζίου.

Δράση L312-3:
«Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών επιχειρήσεων, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/EK και τον ΚΑΝ (ΕΚ) 800/2008, εκτός αυτών που ενισχύονται από το μέτρο 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και τα υπομέτρα L123 & L313 του τοπικού προγράμματος LEADER.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων παραγωγής αρτοσκευασμάτων, γνωστών κρητικών ειδών, όπως το παξιμάδι, καλιτσούνια, ξεροτήγανα, γαμοκούλουρα, που θα διατίθενται συσκευασμένα σε καταστήματα λιανικής πώλησης,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μικρών αρτοποιείων, σε απομακρυσμένες περιοχές, που υπάρχει έλλειψη, για την κάλυψη των αναγκών του τοπικού πληθυσμού,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων που αξιοποιούν την πρωτογενή παραγωγή της περιοχής (γάλα, σταφύλια, οπωροκηπευτικά, σταφίδα κλπ), μετά την πρώτη μεταποίηση (όπως ξινόχοντρος, που αξιοποιείται το γάλα και το σιτάρι).

Ειδικό βάρος θα δοθεί στη δημιουργία οργανωμένων χώρων παραγωγής και στην αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας και τη χρήση των ΑΠΕ στη λειτουργία τους, καθώς και στην τυποποίηση των προϊόντων σε μικρές ατομικές συσκευασίες, για τη προώθησή τους στις μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες. Βαρύτητα θα δοθεί στη δημιουργία επιχειρήσεων από ομάδες γυναικών. Ενδεικτικές επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να ενισχυθούν μέσω της δράσης είναι: εργαστήρια παραγωγής πετιμεζιού, αρτοσκευασμάτων, ειδών ζαχαροπλαστικής, ξινόχοντρου μουσταλευριάς, ζυμαρικών κλπ.

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μορφή δικαιούχων:

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου 311, που δύναται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/EK και τον ΚΑΝ 800/2008.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 50%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	800.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	400.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	320.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	80.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	400.000

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών, Ηρακλείου και τα Δ.Δ.. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κόζαρης και Χαρασού του Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του Δήμου Γαζίου.

Επιλέξιμες δαπάνες δράσεων L311-5, L311-7, L312-1 και L312-3 :

1. Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων, όπως δαπάνες οικοδομικών εργασιών, υδραυλικών εργασιών, ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών, θέρμανσης κ.λπ.
2. Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας της επιχείρησης, όπως ισοπεδώσεις, διαμορφώσεις, συνδέσεις με δίκτυα κοινής ωφέλειας, περιφράξεις, φωτισμός, φυτεύσεις, κ.λπ.
3. Δαπάνες αγοράς καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, μέχρι την αγοραστική του αξία. Περιλαμβάνονται οι δαπάνες μεταφοράς και εγκατάστασης.
4. Δαπάνες αγοράς λοιπού εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία της επιχείρησης.
5. Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες έκδοσης των απαραίτητων αδειών, όπως οικοδομική άδεια, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικές μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κ.λπ. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 12% του συνολικού κόστους της επένδυσης.
6. Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου και σε ποσοστό μέχρι 5% του συνολικού κόστους.
7. Δαπάνες αγοράς ειδικών επαγγελματικών μέσων μεταφοράς προϊόντων και πρώτων υλών εντός της επιχείρησης (π.χ. ανυψωτικά μηχανήματα κ.λπ.), στην περίπτωση που η χρήση τους είναι πλήρως αιτιολογημένη από το είδος της επένδυσης.
8. Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων, καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους, από τα αρμόδια εθνικά όργανα, οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών και σε ποσοστό μέχρι 3% του συνολικού κόστους.

**Δράση L312-5:
«Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων»**

Περιγραφή δράσης:

Εντός της περιοχής παρέμβασης από την ΚΠ LEADER+ έχουν συσταθεί τρία (3) cluster - δίκτυα ομοειδών επιχειρήσεων και από την ΚΠ EQUAL ένα παγκρήτιο cluster κοινωνικών επιχειρήσεων (γυναικείων συνεταιρισμών):

1. Δίκτυο αγροτουρισμού

Το δίκτυο έχει τη μορφή Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας με έδρα τις Αρχάνες Ηρακλείου. Συμμετέχουν δέκα επτά (17) αγροτουριστικές μονάδες του νομού Ηρακλείου. Έχει προμηθευτεί πλήρη εξοπλισμό γραφείου, έχει εκπονήσει μελέτη για αγροτουριστικές διαδρομές, συμμετέχει σε εκθέσεις εσωτερικού και εξωτερικού, έχει εκδώσει έντυπο υλικό προβολής και προώθησης και έχει κατασκευάσει ιστοσελίδα προβολής του δικτύου και των μελών του.

2. Δίκτυο οινοποιών νομού Ηρακλείου

Το δίκτυο έχει τη μορφή Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας, με έδρα τα Αγίες Παρασκιές Δήμου Ν. Καζαντζάκη, συμμετέχουν είκοσι δύο (22) οινοποιεία, τα περισσότερα από τα οποία διαθέτουν επισκέψιμους χώρους. Το δίκτυο έχει προμηθευτεί πλήρη εξοπλισμό γραφείου, έχει ολοκληρώσει τη μελέτη χάραξης οκτώ οινοτουριστικών διαδρομών (δρόμοι του Κρασιού ν. Ηρακλείου), έχει εκδώσει έντυπο υλικό προβολής των «δρόμων του κρασιού» και διαθέτει ιστοσελίδα, έχει αναπτύξει έντονη δραστηριότητα βελτίωσης της ποιότητας και προώθησης του κρασιού στο ν. Ηρακλείου και ευρύτερα στη Κρήτη και στο νησιωτικό χώρο της Ελλάδας. Συμμετέχει σε εκθέσεις εσωτερικού και εξωτερικού και έχει εκδώσει έντυπο υλικό προβολής και προώθησης των επιχειρήσεων – μελών του.

3. Δίκτυο αγγειοπλαστών

Το δίκτυο έχει τη μορφή Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας, με έδρα το Θραψανό. Συμμετέχουν επτά (7) παραδοσιακά εργαστήρια αγγειοπλαστικής. Έχει προμηθευτεί πλήρη εξοπλισμό γραφείου, έχει εκδώσει έντυπο υλικό προβολής και έχει δημιουργήσει σύστημα ηλεκτρονικών πωλήσεων.

4. Δίκτυο Κοινωνικών Επιχειρήσεων Κρήτης

Το δίκτυο έχει τη μορφή Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας, με έδρα τις Βούτες Ηρακλείου (ΙΤΕ). Έχει δεκαπέντε (15) μέλη, 10 γυναικείους συνεταιρισμούς και πέντε παραγωγικά εργαστήρια ΑΜΕΑ. Έχει ηλεκτρονική σελίδα και αναπτύσσει ηλεκτρονικό σύστημα πωλήσεων και διαθέτει χώρους προώθησης και προβολής των προϊόντων του στην πόλη του Ηρακλείου (στον επιβατικό σταθμό υπεραστικών λεωφορείων στην πόλη του Ηρακλείου).

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- Η διεύρυνση των υφιστάμενων cluster με την ένταξη νέων μελών από ομοειδείς επιχειρήσεις και η δημιουργία ομάδας συνεργαζόμενων με τα cluster επιχειρήσεων (π.χ. το δίκτυο αγγειοπλαστικής θα μπορούσε να έχει ως ομάδα συνεργαζόμενων επιχειρήσεων τα εργαστήρια ειδών λαϊκής τέχνης ή τα συσκευαστήρια αγροτικών προϊόντων για τη χρήση των κεραμικών ως υλικά συσκευασίας)

- Η δημιουργία κοινών εκθετηρίων – πωλητηρίων σε κομβικά σημεία εντός του νομού Ηρακλείου (και εκτός περιοχής παρέμβασης) σε σημεία υψηλής τουριστικής κίνησης,
- Η δημιουργία portal ηλεκτρονικού εμπορίου
- Η προβολή και προώθηση των δικτύων με την έκδοση έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού
- Η οργάνωση εκθέσεων και η συμμετοχή σε εκθέσεις (εσωτερικού και εξωτερικού), καθώς και οργάνωση συστήματος κινητών εκθέσεων σε περιοχές υψηλής τουριστικής κίνησης
- Η επέκταση της σήμανσης των οινοτουριστικών διαδρομών
- Η δημιουργία κοινού συστήματος προμηθειών πρώτων υλών κλπ.

Προτεραιότητα θα δοθεί στην ενίσχυση των προαναφερόμενων δικτύων. Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη δράση αποτελεί η εξασφάλιση από το δικαιούχο της απαιτούμενης κρίσιμης μάζας για τη βιωσιμότητα του δικτύου, με **πέντε (5) τουλάχιστον επιχειρήσεις**. Από το σύνολο των επιχειρήσεων που συμμετέχουν θα πρέπει τουλάχιστον 5 ή τα 2/3 του συνόλου αν αντιστοιχούν σε περισσότερες από 5 επιχειρήσεις, να δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος σε αντικείμενο που σχετίζεται με τομείς και δραστηριότητες που εμπίπτουν στον Άξονα 4. Σε περίπτωση που ο φορέας του δικτύου είναι υπό σύσταση, για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης με την ΟΤΔ, εφόσον η πρότασή του επιλεγεί, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η σύσταση διακριτού νομικού προσώπου.

Μορφή δικαιούχων:

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου 311, που δύναται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/EK και τον ΚΑΝ (ΕΚ) 800/2008.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€ ή 100.000€** εάν στο έργο δεν προβλέπονται ενέργειες για την προμήθεια εξοπλισμού ή την κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 50%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	200.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	100.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	80.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	20.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	100.000

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης. Η δράση μπορεί να εφαρμοστεί και στο αστικό κέντρο του Ηρακλείου καθώς και σε κομβικά σημεία εκτός περιοχής παρέμβασης (π.χ. Αρχάνες).

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Ενέργειες ενημέρωσης, εμπύχωσης, υποστήριξης επιχειρήσεων - μελών
2. Κτιριακές εγκαταστάσεις, διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου, ηλεκτρομηχανολογικός και λοιπός απαραίτητος εξοπλισμός για την εγκατάσταση και λειτουργία του νομικού προσώπου.
3. Δημιουργία κοινών εργαστηρίων ποιοτικού ελέγχου των προϊόντων ή των πρώτων υλών, εξοπλισμός εξασφάλισης ποιότητας (π.χ. παγολεκάνες), συστήματα διανομής, αυτοκίνητα μεταφοράς α΄ ύλης κ.λπ.
4. Εκπόνηση μελέτης έρευνας της αγοράς, μελέτης μάρκετινγκ για προώθηση των προϊόντων των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων και μέχρι ποσοστού 5% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.
5. Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, αξιοποίηση του διαδικτύου, συμμετοχή σε εκθέσεις κ.λπ. του δικτύου και των μελών του.
6. Διοργάνωση διαγωνισμών και βράβευση καλών πρακτικών και πρωτότυπων εφαρμογών.

**Δράση L313-5:
«Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός μικρής δυναμικότητας υποδομές
διανυκτέρευσης»**

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/EK και τον Καν. (ΕΚ) 800/2008.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται η δημιουργία ή επέκταση, ολοκληρωμένων υποδομών για διανυκτέρευση, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη άλλων δραστηριοτήτων.

Αφορά κυρίως στη δημιουργία μονάδων αγροτικού τουρισμού, στις οποίες θα παρέχεται η δυνατότητα στον επισκέπτη να συμμετέχει και σε άλλες δραστηριότητες εκτός από την διαμονή του. Οι δραστηριότητες αυτές θα αποτελούν τμήμα της επένδυσης και θα είναι συνδεδεμένες με άλλες επενδύσεις και μορφές οικονομικής δραστηριότητας στην ίδια περιοχή, προκειμένου να διαμορφώνονται ολοκληρωμένες υπηρεσίες διαμονής-αναψυχής.

Ταυτόχρονα οι επενδυτές θα πρέπει να τεκμηριώνουν τις δραστηριότητες που θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά με τη διαμονή και τον τρόπο αξιοποίησης αυτών. Τέτοια παραδείγματα είναι, η εκμάθηση της κρητικής κουζίνας, ο αθλητικός τουρισμός, η ενασχόληση με αγροτικές εργασίες, κλπ.

Η κατασκευή των μονάδων αυτών θα βασίζεται σε παραδοσιακά υλικά (ξύλο, πέτρα, κεραμίδι κλπ) και θα σέβεται την παραδοσιακή αρχιτεκτονική της περιοχής εφαρμογής της επένδυσης και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος, ενώ θα πρέπει να προβλέπονται διευκολύνσεις για ΑΜΕΑ (πρόσβαση, διαμονή κλπ). Επίσης, οι μονάδες θα πρέπει να προωθούν μέσα από τη λειτουργία τους τα τοπικά προϊόντα και την παραδοσιακή κρητική διατροφή.

Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που βρίσκονται:

- σε περιοχές με ιδιαίτερο φυσικό ή δομημένο περιβάλλον
- σε περιοχές που αναπτύσσονται δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού (ορειβασία, περιήγηση, οινοτουρισμός, ανεμοπτερισμός κλπ)
- σε περιοχές που παρουσιάζουν επισκεψιμότητα

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Οι επενδύσεις της δράσης υλοποιούνται υποχρεωτικά με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις ΚΥΑ 2974/710/8-4-2009 (ΦΕΚ 670/Β/10-4-2009) των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε με την αρ. 722/3427/9-6-2010 απόφαση. Επιπλέον οι παρεμβάσεις της δράσης πρέπει να είναι σύμφωνες με τους όρους και περιορισμούς του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 (ΠΑΑ).

Σημειώνεται ότι για τις περιπτώσεις εκσυγχρονισμού των υποδομών διανυκτέρευσης, οι σχετικές παρεμβάσεις θα πρέπει να συνοδεύονται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητας τους (στο όριο των 40 κλινών), με προσθήκη καθ' ύψος ή /και κατ' επέκταση.

Μορφή δικαιούχων:

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου L311, που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον ΚΑΝ (ΕΚ) 800/2008.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **600.000€ (έως 40 κλίνες)**, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 50%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.600.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	800.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	640.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	160.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	800.000

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών, και τα Δ.Δ. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κοξαρης και Χαρασού του Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του Δήμου Γαζίου και τα Δ.Δ. Βουτών, Σταυρακίων και Δαφνών του Δήμου Ηρακλείου.

Δράση L313-8:

«Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ. γραφεία αγροτικού τουρισμού, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/EK και τον Καν. (ΕΚ) 800/2008.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία ή ο **εκσυγχρονισμός - επέκταση** των υφιστάμενων γραφείων εναλλακτικού τουρισμού, με σκοπό την οργάνωση – προβολή και προώθηση του αγροτικού – εναλλακτικού τουρισμού και τη δημιουργία **νέων** τουριστικών προϊόντων
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μονάδων εναλλακτικού τουρισμού, όπως ιπποτουρισμός, πίστες αναρρίχησης, ανεμοπτερισμός κλπ.
- η δημιουργία επισκέψιμων χώρων γευσιγνωσίας αγροτικών προϊόντων (κρασί, λάδι, ρακή κλπ) ή χώρων επίδειξης / παρακολούθησης της κατασκευής ειδών λαϊκής τέχνης (κεραμικής, αγιογραφίας, ψηφιδωτού, κοσμήματος, μουσικών οργάνων κλπ).
Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που θα αποσκοπούν:
- στην εξασφάλιση επισκεψιμότητας και εκτός της τουριστικής περιόδου, με τη δημιουργία ελκυστικών και πρωτότυπων τουριστικών προϊόντων (π.χ. διαδρομές για παιδιά με στόχο την περιβαλλοντική τους ευαισθητοποίηση)
- στην προβολή και προώθηση τουριστικών δραστηριοτήτων υπαίθρου μέσα από την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού,
- στη δημιουργία επιχειρήσεων με καινοτόμα παροχή υπηρεσιών που θα απευθύνονται σε **ειδικές ομάδες πληθυσμού**, όπως τυφλοί (π.χ. «γνωρίστε τη φύση με την όσφρηση», άτομα με κινητικά προβλήματα, ηλικιωμένους κλπ.

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μορφή δικαιούχων:

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου L311, που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/EK και τον ΚΑΝ (ΕΚ) 800/2008.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 50%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	700.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	350.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	280.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	70.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	350.000

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών, Ηρακλείου και τα Δ.Δ. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κοξαρης και Χαρασού του Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του Δήμου Γαζίου.

Επιλέξιμες δαπάνες δράσεων L313-5 & L313-8:

1. Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων, όπως δαπάνες οικοδομικών εργασιών, υδραυλικών εργασιών, ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών, θέρμανσης κ.λπ.
2. Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας της επιχείρησης, όπως ισοπεδώσεις, διαμορφώσεις, συνδέσεις με δίκτυα κοινής ωφέλειας, περιφράξεις, φωτισμός, φυτεύσεις, κ.λπ.
3. Δαπάνες αγοράς καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, μέχρι την αγοραστική του αξία. Περιλαμβάνονται οι δαπάνες μεταφοράς και εγκατάστασης.
4. Δαπάνες αγοράς λοιπού εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία της επιχείρησης.
5. Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες έκδοσης των απαραίτητων αδειών, όπως οικοδομική άδεια, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικές μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κ.λπ. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 12% του συνολικού κόστους της επένδυσης.
6. Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου και σε ποσοστό μέχρι 5% του συνολικού κόστους.
7. Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων, καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους, από τα αρμόδια εθνικά όργανα, οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών και σε ποσοστό μέχρι 3% του συνολικού κόστους.

Δράση L321-2:

«Χώροι άσκησης πολιτιστικών, αθλητικών, εκπαιδευτικών, περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, καθώς και δραστηριοτήτων κοινωνικής αλληλεγγύης, όπως κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία κλπ»

Περιγραφή δράσης:

Στη δράση εντάσσονται παρεμβάσεις για τη δημιουργία βασικών υπηρεσιών, που αφορούν είτε ένα χωριό, είτε ομάδα χωριών και τη συναφή υποδομή μικρής κλίμακας.

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η οργανωμένη παρέμβαση στην ανάπτυξη οργανωμένων και σύγχρονων δομών φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας,
- ο εκσυγχρονισμός κυρίως βιβλιοθηκών με στόχο την προστασία του υπάρχοντος υλικού, τον εμπλουτισμό των συλλογών τους και τη λειτουργία τους σύμφωνα με τα νέα δεδομένα της σύγχρονης τεχνολογίας (ψηφιοποίηση υλικού, ηλεκτρονική οργάνωση δεδομένων κλπ).
- η δημιουργία οργανωμένων χώρων μόνιμης άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων
- η δημιουργία ωδείων σε περιοχές στις οποίες εμφανίζεται ανυπαρξία υποδομών και παρατηρείται δυναμική από τον τοπικό πληθυσμό στην μουσική εκπαίδευση.

Έμφαση θα δοθεί σε περιοχές στις οποίες εμφανίζεται σημαντικό έλλειμμα σε αυτού του είδους τις υποδομές, ενώ θα επιδιωχθεί και η ανάπτυξη συνεργιών με συναφείς τοπικού χαρακτήρα πρωτοβουλίες από την τοπική κοινότητα στο κομμάτι της μουσικής και καλλιτεχνικής εκπαίδευσης (π.χ. ύπαρξη ομάδων άτυπης εκμάθησης παραδοσιακών χορών και μουσικής σε παιδιά, έντονη δραστηριότητα τοπικών πολιτιστικών συλλόγων κλπ).

Ειδικό βάρος θα δοθεί:

- στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων βιβλιοθηκών για την προμήθεια σύγχρονου εξοπλισμού ψηφιοποίησης ιστορικών βιβλίων, τον εμπλουτισμό της συλλογής τους και την οργάνωση εκπαιδευτικών δράσεων για τον τοπικό πληθυσμό σε σχέση με την ιστορία της περιοχής, τον πολιτισμό και το φυσικό περιβάλλον της, από το υλικό που υπάρχει σ' αυτές,
- στην ίδρυση ωδείων σε περιοχές με έντονη πολιτιστική δυναμική, καθώς και
- στη δημιουργία μικρών μόνιμων υποδομών άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων, σε υφιστάμενα κυρίως κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, για τη μόνιμη δραστηριοποίηση των τοπικών κοινωνιών στο κομμάτι του πολιτισμού.

Από την υλοποίηση της δράσης δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση. **Η δράση δεν αφορά τα μουσεία.**

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μορφή δικαιούχων:

ΟΤΑ α' βαθμού, και τα νομικά τους πρόσωπα, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **100%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 100%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	250.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	250.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	200.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	50.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών, Ηρακλείου και τα Δ.Δ.. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κοξαρής και Χαρασού του Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του Δήμου Γαζίου.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Δαπάνες εκπόνησης απαιτούμενων μελετών, μόνο στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή αδυνατεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στα καθήκοντα αυτά και εφόσον εφαρμοστούν οι νόμιμες διαδικασίες του Ν. 3316/2005, όπως ισχύει κάθε φορά.
2. Δαπάνες κατασκευής κτιριακών εγκαταστάσεων.
3. Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας του έργου, όπως ισοπεδώσεις, διαμορφώσεις, συνδέσεις με δίκτυα κοινής ωφέλειας, περιφράξεις, φωτισμός, φυτεύσεις, κ.λπ.
4. Δαπάνες αγοράς καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών.
5. Δαπάνες αγοράς λοιπού εξοπλισμού.
6. Αγορά ειδικών επαγγελματικών οχημάτων στην περίπτωση που η χρήση τους είναι πλήρως αιτιολογημένη από το είδος του έργου.

Δράση L321-3:
**«Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της
τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής
κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών
κλπ»**

Περιγραφή δράσης:

Στη δράση εντάσσονται παρεμβάσεις δραστηριοτήτων πολιτισμού και αναψυχής, που αφορούν είτε ένα χωριό, είτε ομάδα χωριών και τη συναφή υποδομή μικρής κλίμακας.

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η ενίσχυση **στοχευμένων** πολιτιστικών εκδηλώσεων, οι οποίες έχουν επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα και σχετίζονται με τα τοπικά προϊόντα, με απειλούμενα είδη (π.χ. γιωργαλίδικο άλογο, είδη άγριας πανίδας και χλωρίδας), με την παράδοση, λαογραφία και ιστορικότητα της περιοχής,
- η ενίσχυση πολιτιστικών φορέων με έντονη και πολυποίκιλη δραστηριότητα, για μικρής κλίμακας υποδομή (προμήθεια εξοπλισμού εκδηλώσεων, μουσικών οργάνων, παραδοσιακών στολών κλπ),
- η οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και όχι μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες

Προτεραιότητα θα δοθεί σε περιοχές:

- στις οποίες πραγματοποιείται ήδη μία γνωστή εκδήλωση, με στόχο την οργάνωσή της σε πιο ολοκληρωμένη βάση, το συνδυασμό της και με άλλες δραστηριότητες της τοπικής ζωής και οικονομίας και την προβολή της για την προσέλευση μεγάλου αριθμού επισκεπτών,
- στις οποίες υπάρχουν υποδομές διανυκτέρευσης αγροτουρισμού ή/και επισκέψιμοι χώροι παραγωγής, διάθεσης και προβολής τοπικών παραδοσιακών προϊόντων.

Έτσι οι παρεμβάσεις που θα πραγματοποιηθούν μέσω της δράσης σχετίζονται με:

- την ενίσχυση εκδηλώσεων, όπως εκθέσεις προβολής τοπικών προϊόντων (τυρί, κρασί, λάδι, κεραμικά κλπ), τοπικοί αθλητικοί αγώνες σε περιοχές με ιδιαίτερο ενδιαφέρον (αρχαιολογικό, ιστορικό, φυσιολατρικό), θεατρικοί – μουσικοί διαγωνισμοί κλπ. Οι εκδηλώσεις αυτές θα είναι πιλοτικού χαρακτήρα και θα συνδυάζουν την παράδοση, τα τοπικά παραδοσιακά προϊόντα και τη λαογραφία, ενώ θα έχουν διατοπική εμβέλεια.
- τη διοργάνωση διαγωνισμών για βράβευση – προβολή – προώθηση παραδοσιακών τεχνικών παραγωγής τοπικών προϊόντων ή και επαγγελμάτων. Έμφαση θα δοθεί σε παρεμβάσεις που αφορούν σε διαγωνισμούς για βράβευση τοπικών ή κρητικών κρασιών, λαδιού και παραδοσιακής κρητικής κουζίνας. Μέσα από την ενίσχυση των δράσεων αυτών θα επιδιωχθεί και η προώθηση – διαφήμιση των τοπικών αγροτικών προϊόντων και προϊόντων λαϊκής τέχνης, καθώς και η ανάπτυξη εμπορικών και επαγγελματικών σχέσεων.

- τη δημιουργία υλικού τεκμηρίωσης της λαογραφίας των περιοχών αυτών χρησιμοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία (ψηφιακή καταγραφή).

Από την υλοποίηση της δράσης δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση.

Μορφή δικαιούχων:

Νομικά πρόσωπα ΟΤΑ και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **30.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **75%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 75%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	150.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	112.500
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	90.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	22.500
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	37.500

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης. Με την πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων ακόμα και στις περιοχές με μαζικό τουρισμό δίνεται η δυνατότητα σύνδεσης με συμπληρωματικές εκδηλώσεις της ενδοχώρας, με σκοπό να δοθεί ευκαιρία επίσκεψης στην ενδοχώρα.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Δαπάνες σχεδιασμού, παραγωγής και διακίνησης υλικού δημοσιοποίησης και προβολής των εκδηλώσεων (φυλλάδια, αφίσες κ.α.).
2. Έξοδα δημιουργίας και καταχώρησης διαφημίσεων για την εκδήλωση σε έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ.
3. Έξοδα μίσθωσης χώρων και εξοπλισμού για την οργάνωση των εκδηλώσεων.
4. Δαπάνες διαμόρφωσης των χώρων αυτών (κινητά χωρίσματα, προθήκες, φωτισμοί, περίπτερα προβολής και πληροφόρησης κ.λπ.).
5. Αγορά εξοπλισμού και οπτικοακουστικών μέσων για τις ανάγκες των εκδηλώσεων (video, οθόνες προβολής, μηχανήματα ήχου κ.λπ.).
6. Παραγωγή εκθεσιακού υλικού (μακέτες, φωτογραφίες κ.λπ.).
7. Έρευνα / Καταγραφή πολιτιστικών, λαογραφικών και ιστορικών στοιχείων κληρονομιάς με στόχο τη διατήρηση και ανάδειξή τους.
8. Έξοδα για τη συμμετοχή παραδοσιακών μουσικών, χορευτικών και θεατρικών συγκροτημάτων ή την οργάνωση πολιτιστικών δρώμενων (θέατρο, χορός, φωτογραφία κ.α.), εφόσον εντάσσονται στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων, με την προϋπόθεση ότι το κόστος των δαπανών

αυτών δεν θα υπερβαίνει το 20% του συνολικού κόστους της εκδήλωσης.

9. Δαπάνες για την κατασκευή - αγορά παραδοσιακών στολών και για την κατασκευή -αγορά παραδοσιακών μουσικών οργάνων για τις ανάγκες των εκδηλώσεων αυτών.
10. Δαπάνες για μικρής κλίμακας υποδομή ως προς την προμήθεια εξοπλισμού γραφείου (Η/Υ, fax, έπιπλα γραφείου - βιβλιοθήκες) μόνο από συλλογικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και με την προϋπόθεση ότι ο φορέας έχει την έδρα του (με βάση το καταστατικό του) στην περιοχή παρέμβασης του υπομέτρου και σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του συνολικού κόστους της εκδήλωσης.

**Δράση L322-1:
«Βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων»**

Περιγραφή δράσης:

Στη δράση μπορούν να ενταχθούν έργα για την αναβάθμιση οικισμών με στόχο την προστασία και ανάδειξη του παραδοσιακού και τοπικού οικιστικού περιβάλλοντος του αγροτικού χώρου, καθώς και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η αναβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος και η ανάδειξη της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του αγροτικού χώρου, σε επιλεγμένα σημεία κατά μήκος διαδρομών, ώστε να αναδειχθούν πόλοι έλξης επισκεπτών, με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην οικονομία και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιοχής,
- η ευαισθητοποίηση των κατοίκων στην ανάδειξη και διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και στο σεβασμό του δομημένου περιβάλλοντος ιδιαίτερα στα νέα κτίσματα,
- η δημιουργία πόλων έλξης επισκεπτών αλλοδαπών και ημεδαπών στην ενδοχώρα.

Προτεραιότητα θα δοθεί:

- Στην ανάπλαση, ανάδειξη συνεκτικών τμημάτων οικισμών με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, οι οποίοι διαθέτουν αξιόλογο συνεκτικό πυρήνα, βρίσκονται σε περιοχές που παρουσιάζουν ιδιαίτερο τουριστικό ενδιαφέρον και προοπτικές ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων
- Στην ανάπλαση γειτονιών – σοκακιών, όπου έχει αναπτυχθεί επαγγελματική δραστηριότητα σχετική με λαϊκή τέχνη, καφενεία και γενικότερα δραστηριότητες που αναδεικνύουν τον τρόπο ζωής των κατοίκων της υπαίθρου, ή που γειτνιάζουν με με πόλους έλξης όπως μουσεία, κέντρα γευσιγνωσίας, μνημεία κλπ. Για παράδειγμα «Η γειτονιά των καφενεύων», όπου μπορούν να γίνουν πλακοστρώσεις του σοκακιού, ανάδειξη των όψεων των καφενεύων, σύνδεσή του με ανάπλαση της γειτονικής πλατείας κλπ.

Για την επιλογή των σχετικών παρεμβάσεων **απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη μελέτης** συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού (ή η ύπαρξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού), η οποία θα πρέπει κατ' ελάχιστον να περιλαμβάνει τα στοιχεία που καθορίζονται στο **Παράρτημα Β** του παρόντος.

Οι παρεμβάσεις δεν εφαρμόζονται σε χαρακτηρισμένους παραδοσιακούς οικισμούς.

Κατά προτεραιότητα θα εντάσσονται οικισμοί στους οποίους έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα **βασικά δίκτυα** (π.χ. ύδρευσης, αποχέτευσης).

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Από την υλοποίηση της δράσης δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση.

Μορφή δικαιούχων:

Δικαιούχοι της δράσης μπορούν να είναι μόνο ΟΤΑ α΄ βαθμού.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **1.000.000€** (συνολικά ανά οικισμό), με ποσοστό ενίσχυσης **100%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 100%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	600.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	600.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	480.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	120.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών, Ηρακλείου και τα Δ.Δ.. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κοζαρης και Χαρασού του Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του Δήμου Γαζίου.

Η δράση έχει ενδιαφέρον για τους οικισμούς της ενδοχώρας που παρουσιάζουν ιδιαίτερη αρχιτεκτονική και βρίσκονται σε κομβικά σημεία με εύκολη πρόσβαση.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Δαπάνες εκπόνησης απαιτούμενων μελετών, μόνο στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή αδυνατεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στα καθήκοντα αυτά και εφόσον εφαρμοστούν οι νόμιμες διαδικασίες του Ν. 3316/2005, όπως ισχύει κάθε φορά.
2. Δαπάνες κατασκευής.
3. Δαπάνες προμήθειας και εγκατάστασης σχετικού εξοπλισμού.

Δράση L323-1:

«Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, όπως βελτίωση – σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπονται παρεμβάσεις για την προστασία και ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους. Η δράση εφαρμόζεται κατά προτεραιότητα σε περιοχές Natura 2000. Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η διατήρηση και αναβάθμιση περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (χλωρίδα, πανίδα) με παρεμβάσεις ήπιου χαρακτήρα οι οποίες αναδεικνύουν τις τοποθεσίες και συμβάλλουν στην προστασία τους (προστασία από πυρκαγιά, προσβασιμότητα, προστασία από αποψιλώσεις, τόνωση βλάστησης, προστασία του εδάφους από διαβρώσεις κλπ).
- η διαφύλαξη των πολύτιμων οικολογικών αξιών, μέσω της διασφάλισης της ισορροπίας του φυσικού περιβάλλοντος ,
- η ανάδειξη της πολυλειτουργικότητας των φυσικών οικοσυστημάτων,
- η δημιουργία υποδομών για την ανάπτυξη ήπιων μορφών εναλλακτικού τουρισμού,
- η δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης μέσα από την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και η αναζωογόνηση της τοπικής οικονομίας ,
- η βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου με την ικανοποίηση σημαντικών αναγκών υπαίθριας δασικής αναψυχής τους
- η περιβαλλοντική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων, ώστε οι περιοχές να τύχουν ενεργούς προστασίας, από τις τοπικές κοινωνίες.

Ειδικό βάρος δίνεται σε:

- περιοχές Natura 2000, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, φαράγγια, σπήλαια κλπ.,
- περιοχές με ειδικό περιβαλλοντικό ενδιαφέρον (ειδικά ενδημικά είδη, σπάνια χλωρίδα, ειδικά είδη βλάστησης – πρινοδάσος, σπάνια πανίδα),
- περιοχές στις οποίες υπάρχει δυνατότητα ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, που βρίσκονται κυρίως κατά μήκος διαδρομών – μονοπατιών και μπορούν να αποτελέσουν πόλους έλξης ειδικών κατηγοριών επισκεπτών.

Ενδεικτικές παρεμβάσεις της δράσης είναι:

- η προστασία της χλωρίδας, της πανίδας και του εδάφους (περιφράξεις, αντιπυρική προστασία, σημειακές βελτιώσεις βλάστησης, περιορισμένη εφαρμογή αναδασώσεων, προστασία ενδημικών φυτών, χώροι ενδιαιτημάτων, παρακολούθηση πληθυσμών κ.λ.π),
- η ανάδειξη τοπίων για δημιουργία διεξόδου εκτόνωσης και αναψυχής των κατοίκων της περιοχής,
- οι σημειακές παρεμβάσεις ανάδειξης περιβάλλοντος χώρου σπηλαίων, ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων κ.λ.π.,
- η δημιουργία υποδομών πρόσβασης του κοινού (παρατηρητήρια, στάσεις θέας πινακίδες ενημέρωσης, υποδομές καθαριότητας, χώροι στάθμευσης κ.λ.π),
- η βελτίωση και σήμανση ορειβατικών - περιπατητικών μονοπατιών
- η ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού, αποσκοπώντας στη δημιουργία εθελοντισμού γύρω από την προστασία του περιβάλλοντος των περιοχών αυτών.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Από την υλοποίηση της δράσης δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση.

Μορφή δικαιούχων:

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, δημόσιου χαρακτήρα.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **100%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 100%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	300.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	300.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	240.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	60.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Δαπάνες εκπόνησης απαιτούμενων μελετών, μόνο στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή αδυνατεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στα καθήκοντα αυτά και εφόσον εφαρμοστούν οι νόμιμες διαδικασίες του Ν. 3316/2005, όπως ισχύει κάθε φορά.
2. Δαπάνες για εργασίες διαμόρφωσης υφιστάμενων μονοπατιών, θέσεων θέας -παρατήρησης και χώρων δασικής αναψυχής, φυτοτεχνικές εργασίες.
3. Δαπάνες προμήθειας εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία του έργου (όπως πινακίδες, εξοπλισμός παρατήρησης, εξοπλισμός δασικής αναψυχής)
4. Ενέργειες περιβαλλοντικής ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης: δαπάνες εισηγητών, δαπάνες σχεδιασμού και αναπαραγωγής ενημερωτικού - εκπαιδευτικού -πληροφοριακού υλικού, δαπάνες διοργάνωσης ημερίδων και άλλων εκδηλώσεων ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης, καταχωρήσεις σε τοπικά μέσα ενημέρωσης, δαπάνες μίσθωσης χώρου για την πραγματοποίηση ενημερωτικών εκδηλώσεων, δαπάνες μίσθωσης εποπτικού υλικού, εξοπλισμού για τις ανάγκες εκδηλώσεων ενημέρωσης -ευαισθητοποίησης (μικροφωνικές εγκαταστάσεις, προβολείς, video κ.λπ.).

Δράση L323-4:
«Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία – συλλογές-εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική / πολιτιστική κληρονομιά»

Περιγραφή δράσης:

Μέσω της δράσης επιδιώκεται η δημιουργία πόλων έλξης επισκεπτών στην ενδοχώρα, καθώς και η προστασία και προβολή συλλογών, κειμηλίων ιδιαίτερης αξίας.

Προτεραιότητα θα δοθεί:

- στη δημιουργία μουσείων, η προμήθεια οπτικοακουστικού υλικού και η δημιουργία ντοκιμαντέρ παρουσίασης ειδικών θεμάτων της αγροτικής ζωής και παραδοσιακών επαγγελμάτων
- στον εκσυγχρονισμό – επέκταση υφιστάμενων μουσείων
- στη δημιουργία κέντρων ανάδειξης της ιστορίας, του πολιτισμού, των διατροφικών προτύπων της περιοχής.

Έμφαση θα δοθεί στη:

- δημιουργία μουσείων σε κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας ή και σε κτίσματα ειδικής χρηστικής σημασίας (παλαιά εργοστάσια, φάμπρικες, παλιά σχολεία κλπ)
- στην καινοτομία του θέματος του μουσείου / συλλογής,
- στη γειτνίαση των χώρων αυτών με υποδομές διανυκτέρευσης, επισκέψιμους χώρους, περιοχές ειδικού ιστορικού ενδιαφέροντος ή περιοχές, οι οποίες είναι ενταγμένες σε θεματικές διαδρομές, καθώς και με περιοχές στις οποίες διενεργούνται σημαντικές πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Από την υλοποίηση της δράσης δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση.

Μορφή δικαιούχων:

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, δημοσίου χαρακτήρα.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **100%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

Ποσοστό ενίσχυσης: 100%	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	300.000
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	300.000
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	240.000
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	60.000
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών, Ηρακλείου και τα Δ.Δ. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κοζαρης και Χαρασού του Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του Δήμου Γαζίου.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Δαπάνες εκπόνησης απαιτούμενων μελετών, μόνο στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή αδυνατεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στα καθήκοντα αυτά και εφόσον εφαρμοστούν οι νόμιμες διαδικασίες του Ν. 3316/2005, όπως ισχύει κάθε φορά.
2. Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων, όπως δαπάνες οικοδομικών, υδραυλικών και ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών, θέρμανσης κ.λπ.
3. Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας του έργου, όπως ισοπεδώσεις, διαμορφώσεις, συνδέσεις με δίκτυα κοινής ωφέλειας, περιφράξεις, φωτισμός, φυτεύσεις, κ.λπ.
4. Δαπάνες προμήθειας καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών. Περιλαμβάνονται οι δαπάνες μεταφοράς και εγκατάστασης.
5. Δαπάνες προμήθειας λοιπού εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία του έργου.

Μη επιλέξιμες δαπάνες όλων των προκηρυσσόμενων δράσεων

1. Απόκτηση οικοπέδων, εδαφικών εκτάσεων και κτιριακών εγκαταστάσεων (αγορά, μίσθωση κ.λπ.).
2. Κόστος σύνταξης φακέλου υποψηφιότητας.
3. Συμβολαιογραφικά έξοδα και πάσης φύσεως φόροι και δημοσιονομικές επιβαρύνσεις του δικαιούχου.
4. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 71, παρ. 3(α) του Καν(ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
5. Η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού. Για τις δράσεις ενθάρρυνσης τουριστικών δραστηριοτήτων των υπομέτρου L311 και L313 και αποκλειστικά και μόνο για κτίσματα τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακά και διατηρητέα είναι επιλέξιμη η αγορά ή επισκευή παλαιού εξοπλισμού και μέχρι ποσοστού 20% του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.
6. Δαπάνες για την εκπόνηση μελετών οι οποίες δεν εφαρμόζονται κατά την υλοποίηση του έργου.
7. Λειτουργικές δαπάνες των δικαιούχων και των έργων (αμοιβές προσωπικού, αναλώσιμα κ.λπ.).
8. Βελτιωτικές παρεμβάσεις που απαιτούνται στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις για την προσαρμογή τους σε τυχόν απαιτήσεις της δικτύωσης.
9. Δαπάνες συντήρησης των παρεμβάσεων που ενισχύονται.
10. Δαπάνη για τη μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού ή για το σχέδιο αναβάθμισης.
11. Αγορά οχημάτων πλην των περιπτώσεων για τις οποίες γίνεται ρητή αναφορά στις κατηγορίες επιλέξιμων δαπάνες.
12. Προμήθεια εξοπλισμού από χώρες εκτός Ε.Ε., εξαιρουμένων των περιπτώσεων που τεκμηριώνεται ότι δεν είναι δυνατή η προμήθεια του συγκεκριμένου εξοπλισμού από χώρες της Ε.Ε.
13. Δαπάνες προβολής και προώθησης γεωργικών προϊόντων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Ενισχυόμενοι τομείς στο πλαίσιο της δράσης L123α

"Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων"

1. ΤΟΜΕΑΣ : ΚΡΕΑΣ

Δράση 1.3.: Εκσυγχρονισμός - επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων, μονάδων τεμαχισμού - τυποποίησης κρέατος και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων.

Δράση 1.4.: Ίδρυση μονάδων τεμαχισμού - τυποποίησης κρέατος θηραματικών ειδών και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων σε περιπτώσεις καθετοποίησης της παραγωγής.

Δράση 1.5.: Ίδρυση μονάδων τεμαχισμού - τυποποίησης κρέατος και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων, σε περιοχές όπου δεν υπάρχει επαρκής υποδομή, με στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας.

Δράση 1.6.: Εκσυγχρονισμός - συμπλήρωση, χωρίς αύξηση δυναμικότητας, με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας (αλλαντοποιεία - κονσέρβες κ.λπ.).

Δράση 1.9: Προμήθεια κινητών (αυτοκινήτων) ψυγείων και ίδρυση μικρών εγκαταστάσεων ψυκτικών θαλάμων στα μικρά Νησιά του Αιγαίου Πελάγους για τη μεταφορά και συντήρηση ευπαθών και νωπών προϊόντων (κρέας και λοιπά προϊόντα κρέατος) με σκοπό την χονδρεμπορία των προϊόντων.

2. ΤΟΜΕΑΣ : ΓΑΛΑ

Δράση 2.1: Ίδρυση - επέκταση τυροκομείων εφόσον κρίνεται απαραίτητο λόγω επάρκειας γάλακτος.

Δράση 2.2.: Εκσυγχρονισμός τυροκομείων με ή χωρίς μετεγκατάσταση ώστε να τηρούνται οι βασικοί όροι υγιεινής και να προωθηθούν τα ποιοτικά προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ της χώρας.

Δράση 2.4.: Ίδρυση μικρών μονάδων παραγωγής γιαούρτης και λοιπών ζυμούμενων προϊόντων γάλακτος.

Δράση 2.5.: Εκσυγχρονισμός - επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων παραγωγής γιαούρτης και λοιπών ζυμούμενων προϊόντων γάλακτος.

Δράση 2.6.: Ίδρυση ή εκσυγχρονισμός - επέκταση, μονάδων αξιοποίησης παραπροϊόντων (τυρόγαλα), που στοχεύουν στη βελτίωση του περιβάλλοντος.

3. ΤΟΜΕΑΣ : ΑΥΓΑ - ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ

3.1. ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ: ΑΥΓΑ

Δράση 3.1.1.: Ίδρυση μονάδων τυποποίησης και συσκευασίας αυγών.

Δράση 3.1.2.: Εκσυγχρονισμός - επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων τυποποίησης και συσκευασίας αυγών.

Δράση 3.1.3: Ίδρυση μονάδων επεξεργασίας αυγών για παραγωγή νέων προϊόντων με βάση τα αυγά.

Δράση 3.1.4: Ίδρυση μονάδων τυποποίησης και συσκευασίας αυγών και προϊόντων που τυποποιούνται με βάση αναγνωρισμένες προδιαγραφές ή πρότυπα (ειδικές εκτροφές, βιολογικά κ.λπ.) στα πλαίσια καθετοποίησης των μονάδων.

4. ΤΟΜΕΑΣ : ΔΙΑΦΟΡΑ ΖΩΑ

ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ : ΜΕΛΙ

Δράση 4.1.: Εκσυγχρονισμός χωρίς αύξηση δυναμικότητας με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων τυποποίησης - επεξεργασίας - μεταποίησης - συσκευασία μελιού.

Δράση 4.2.: Ίδρυση μικρών μονάδων τυποποίησης - συσκευασίας μελιού μόνο σε ορεινές - νησιωτικές περιοχές, με προτεραιότητα στις μονάδες τυποποίησης - επεξεργασίας - μεταποίησης βιολογικού μελιού.

Δράση 4.3.: Ίδρυση - εκσυγχρονισμός - επέκταση - μετεγκατάσταση μονάδων για παραγωγή σακχαρωδών προϊόντων με βάση το μέλι, snacks κλπ.

Στον υποτομέα του μελιού καμία από τις ανωτέρω δράσεις δεν εμπίπτει στα πεδία επιλεξιμότητας του Καν. 797/2004.

5. ΤΟΜΕΑΣ : ΔΙΑΦΟΡΑ ΖΩΑ

ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ : ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΑ - ΑΛΛΑ ΕΙΔΗ

Δράση 5.1.: Ίδρυση - επέκταση σύγχρονων μονάδων αναπλήνισης κουκουλιών.

Δράση 5.2.: Εκσυγχρονισμός, βελτίωση υφισταμένων μονάδων αναπλήνισης κουκουλιών.

Δράση 5.3. Ίδρυση - επέκταση μονάδων μεταποίησης σαλιγκαριών.

Δράση 5.4.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων μεταποίησης σαλιγκαριών.

6. ΤΟΜΕΑΣ : ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ

Δράση 6.1.: Εκσυγχρονισμός καθέτων αποθηκευτικών χώρων δημητριακών και με εγκαταστάσεις αερισμού ή με ψυχρό αέρα.

Δράση 6.2.: Εκσυγχρονισμός - βελτίωση οριζοντίων παλαιών αποθηκών.

Δράση 6.3.: Ίδρυση ξηραντηρίων δημητριακών.

Δράση 6.4.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων ξηραντηρίων δημητριακών.

Δράση 6.5.: Συμπλήρωση - εκσυγχρονισμός χωρίς αύξηση δυναμικότητας υφισταμένων αποθηκευτικών εγκαταστάσεων ρυζιού με τοποθέτηση συστημάτων προκαθορισμού ξήρανσης & ψύξης.

Δράση 6.6.: Ίδρυση νέων μονάδων αποφλοιώσης - επεξεργασίας - τυποποίησης ρυζιού.

Δράση 6.7.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων αποφλοιώσης ρυζιού με εξοπλισμό λείανσης, χρωματοδιαλογής και υγροθερμικής επεξεργασίας και τυποποίησης - συσκευασίας με ή χωρίς μετεγκατάσταση.

Δράση 6.8.: Ίδρυση silos σε κόμβους σύγχρονων διαμετακομιστικών κέντρων.

Δράση 6.9.: Ίδρυση οριζοντίων αποθηκών σε νησιωτικές ή ορεινές περιοχές.

7. ΤΟΜΕΑΣ : ΕΛΑΙΟΥΧΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

A) Ελαιόλαδο

Δράση 7.1.: Ελαιοτριβεία

- α) Εκσυγχρονισμός, με ή χωρίς μετεγκατάσταση ελαιοτριβείων χωρίς αύξηση δυναμικότητας με προτεραιότητα σε αυτά που επεξεργάζονται βιολογική πρώτη ύλη.
- β) Συγχωνεύσεις ελαιοτριβείων με δυναμικότητα ανάλογη των συγχωνευθέντων.
- γ) Ίδρύσεις ελαιοτριβείων αποκλειστικά και μόνο σε ορεινές ή νησιωτικές περιοχές από βιολογική πρώτη ύλη.

Δράση 7.2.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση τυποποιητηρίων - συσκευαστηρίων ελαιολάδου, χωρίς αύξηση της δυναμικότητας.

Δράση 7.3.: Ίδρύσεις - επεκτάσεις τυποποιητηρίων ελαιολάδου για την παραγωγή επώνυμων ποιοτικών, εμπορεύσιμων συσκευασιών, με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας του προϊόντος.

Δράση 7.4.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση ραφιναριών ελαιολάδου χωρίς αύξηση της δυναμικότητας.

B) Άλλα Έλαια

Δράση 7.5: Ίδρυση - Επέκταση - Εκσυγχρονισμός χωρίς αύξηση δυναμικότητας με ή χωρίς μετεγκατάσταση σπορελαιουργείων και βιομηχανιών σπορελαιουργίας.

8. ΤΟΜΕΑΣ : ΟΙΝΟΣ

Δράση 8.1.: Εκσυγχρονισμός οινοποιείων με ή χωρίς μετεγκατάσταση χωρίς αύξηση της δυναμικότητας, για παραγωγή οίνων ποιότητας.

Δράση 8.2.: Συγχώνευση οινοποιείων με παράλληλο εκσυγχρονισμό (κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανολογικού εξοπλισμού) για βελτίωση της ποιότητας και μείωση του κόστους παραγωγής, χωρίς αύξηση της δυναμικότητας.

Δράση 8.3.: Ίδρυση νέων οινοποιείων σύγχρονης τεχνολογίας:

- α) σε περιπτώσεις εξυπηρέτησης της τοπικής παραγωγής σε ορεινές και νησιώτικες περιοχές
- β) μονάδων παραγωγής οίνων από προϊόντα της βιολογικής αμπελουργίας [Καν.(ΕΟΚ) 2092/91] και συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης.

Δράση 8.4: Προσθήκη, εκσυγχρονισμός, επέκταση γραμμής εμφιάλωσης οίνου σε οινοποιεία για την κάλυψη των αναγκών εμφιάλωσης της παραγωγής τους.

9. ΤΟΜΕΑΣ : ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΑ

I. Στο επίπεδο της εμπορίας

Δράση 9.1.: Ίδρυση μονάδων συσκευασίας, τυποποίησης, διαλογής, συντήρησης, ψύξης, αποθήκευσης νωπών οπωροκηπευτικών, πατάτας, σύκων, οσπρίων και ξηρών καρπών.

Δράση 9.2.: Ίδρυση εγκαταστάσεων στατικών ψυγείων και κατασκευή μικρής δυναμικότητας συσκευαστηρίων κηπευτικών με δυνατότητα προμήθειας κινητών (αυτοκινήτων) ψυγείων μόνο στα νησιωτικές περιοχές (πλην Κρήτης και Εύβοιας).

Δράση 9.3.: Εκσυγχρονισμοί ή/και επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων συσκευασίας, τυποποίησης, διαλογής, συντήρησης, ψύξης, αποθήκευσης νωπών οπωροκηπευτικών, πατάτας, σύκων, οσπρίων και ξηρών καρπών:

II. Στο επίπεδο της μεταποίησης

Δράση 9.7.: Μεταποίηση Βιομηχανικής τομάτας

Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων, κυρίως όσον αφορά:

- τη χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών,
- την παραγωγή νέων προϊόντων

χωρίς αύξηση της δυναμικότητας.

Δράση 9.8.: Μεταποίηση φρούτων (ροδάκινα, βερίκοκα, αχλάδια, μήλα, δαμάσκηνα κ.λπ.)

α) Κονσερβοποιεία - Χυ μοί φρούτων - Αποξηραμένα φρούτα

- Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση ή/και επέκταση υφισταμένων μονάδων κονσερβοποίησης οπωροκηπευτικών, βιομηχανικών ροδακίνων και αχλαδιών, λοιπών φρούτων και λαχανικών κυρίως όσον αφορά:
- τη χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών,
- την παραγωγή νέων προϊόντων.
- Ίδρυση νέων μονάδων μεταποίησης (κονσερβοποίησης) οπωροκηπευτικών (πλην βιομηχανικής τομάτας), βιομηχανικών ροδακίνων και αχλαδιών, λοιπών φρούτων και λαχανικών.

β) Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση ή/και επέκταση υφισταμένων μονάδων χυμοποίησης, κυρίως όσον αφορά:

- τη χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών,
- την παραγωγή νέων προϊόντων.

γ) Ίδρυση νέων μονάδων χυμοποίησης οπωρών (πλην των εσπεριδοειδών) σύγχρονης τεχνολογίας.

δ) Αποξηραμένων φρούτων

Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση ή/και επέκταση μονάδων αποξήρανσης φρούτων (δαμάσκηνα, βερίκοκα κ.λπ.).

ε) Ίδρυση - εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων παραγωγής μαρμελάδων και γλυκών κουταλιού.

στ) Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων, χυμοποίησης εσπεριδοειδών κυρίως όσον αφορά:

- τη χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών,
- τις ψυκτικές εγκαταστάσεις,
- την παραγωγή νέων προϊόντων.

Δράση 9.9.: Μεταποίηση λαχανικών

α) Ίδρυση νέων μονάδων παραγωγής τουρσιών και ψητών λαχανικών, εκσυγχρονισμός και επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων, κυρίως όσον αφορά :

- στη χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών και
- στην παραγωγή νέων προϊόντων

β) Ίδρυση νέων μονάδων ή εκσυγχρονισμός - επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων για την παραγωγή χυμών λαχανικών κύβων ή μιγμάτων αυτών σε ασηπτική συσκευασία.

Δράση 9.10.: Επενδύσεις εγκατάστασης βιολογικού καθαρισμού και αξιοποίησης υπολειμμάτων των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών του τομέα μεταποίησης οπωροκηπευτικών για την παραγωγή λιπασμάτων ή/και ζωοτροφών.

Δράση 9.11.: Μεταποίηση ξηρών καρπών.

Ίδρυση νέων μονάδων, εκσυγχρονισμός και επέκταση ή και μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων για παραγωγή προϊόντων πάστας, νιφάδων πραλίνας, παστελιών, snacks κ.λπ.

Δράση 9.12.: Μεταποίηση σύκων - σταφίδων

α) Εκσυγχρονισμός και επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων.

β) Ίδρυση νέων μονάδων μεταποίησης - αποξήρανσης σύκων και σταφίδων.

III. Στον τομέα των μονάδων επεξεργασίας επιτραπέζιων ελαιών

Δράση 9.13.: Εκσυγχρονισμός των μονάδων επεξεργασίας βρωσίμων ελαιών, χωρίς αύξηση δυναμικότητας.

Δράση 9.14.: Ίδρυση - επέκταση μονάδων μόνο για γραμμές συσκευασίας καταναλωτή και γραμμές παραγωγής νέων προϊόντων.

Δράση 9.15.: Μετεγκαταστάσεις που αφορούν την μεταφορά μονάδων από τις αστικές περιοχές, για λόγους που σχετίζονται με τη ρύπανση χωρίς αύξηση δυναμικότητας.

IV. Στον τομέα των Γεωμήλων

Δράση 9.16.: Ίδρύσεις νέων μονάδων, εκσυγχρονισμός - επέκταση, με ή χωρίς μετεγκατάσταση, συμπλήρωση υφισταμένων μονάδων, ή προσθήκη γραμμών σε υφιστάμενες μονάδες μεταποίησης γεωμήλων με προορισμό την παραγωγή νέων προϊόντων όπως:

- προτηγανισμένης / κατεψυγμένης πατάτας,
- τσιπς ή σνακς πατάτας κ.λπ.
- άλλα νέα προϊόντα

Έργα του **Τομέα οπωροκηπευτικών** που υποβάλλονται από αναγνωρισμένες ή προαναγνωρισμένες από τη Δ/ση ΠΑΠ Δενδροκηπευτικής Ομάδες Παραγωγών (Συνεταιρισμοί, ΕΑΣ, καθώς και Εταιρείες που έχουν αναγνωρισμένη Ομάδα Παραγωγών), είναι επιλέξιμα μόνο για τα μικρά Νησιά του Αιγαίου και Ιονίου (μέχρι 3.100 κατοίκους).

10. ΤΟΜΕΑΣ : ΑΝΘΗ

Δράση 10.1.: Ίδρυση νέων εγκαταστάσεων μεταποίησης ή εκσυγχρονισμός ή επέκταση υφισταμένων μονάδων.

α) Ίδρυση ή εκσυγχρονισμός και επέκταση τυποποιημένων δρεπτόν ανθέων και γλαστρικών.

β) Ίδρυση ξηρατηρίων ανθέων.

Δράση 10.2.: Ίδρυση νέων εγκαταστάσεων εμπορίας (νέες ανθαγορές - κέντρα διανομής) από συλλογικούς φορείς ανθοπαραγωγών.

12. ΤΟΜΕΑΣ : ΣΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Δράση 12.1.: Ίδρυση - επέκταση μονάδων επεξεργασίας και τυποποίησης σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού.

Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων επεξεργασίας και τυποποίησης σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού.

13. ΤΟΜΕΑΣ : ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ & ΑΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ

Δράση 13.1.: Ίδρυση - επέκταση μονάδων τυποποίησης και επεξεργασίας αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών.

Δράση 13.2.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων τυποποίησης και επεξεργασίας αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών.

ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΤΟΜΕΙΣ:

Ως προϊόντα ποιότητας είναι αυτά που καθορίζονται από τους Καν.(ΕΟΚ) 2092/91, 2081/92, 2082/92 και Καν.(ΕΚ) 1804/99, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται, καθώς και αυτά που καθορίζονται από την Εθνική Νομοθεσία και πιστοποιούνται κατάλληλα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ "ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ"

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι μελέτες αναβάθμισης και ανάδειξης οικισμών, που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 (ΠΑΑ) / Άξονας 4 "Εφαρμογή της προσέγγισης LEADER" / Μέτρο 41, Υπομέτρο L322 "Ανακαίνιση και ανάπτυξη των χωριών", έχουν ως αντικείμενο να προσδιορίσουν τμήματα ή στοιχεία του οικισμού για τα οποία βάσει ιστορικών, κοινωνικών στοιχείων και στοιχείων ειδικού αρχιτεκτονικού χαρακτήρα θα προταθεί ένα σχέδιο ανάπτυξης που θα περιλαμβάνει:

- ο Αισθητική και λειτουργική βελτίωση των κοινόχρηστων χώρων και
- ο Ανάδειξη των φυσικών και ειδικών αρχιτεκτονικών στοιχείων της περιοχής

Στόχος της μελέτης είναι μέσω μιας μεθόδου ολοκληρωμένης προσέγγισης να υποδειχτούν παρεμβάσεις που είναι αναγκαίες για τη βελτίωση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος του οικισμού σε σημεία ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, έτσι ώστε να τον καταστήσουν πόλο έλξης των επισκεπτών και να αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

B. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Η μελέτη αυτή θα περιλαμβάνει τα παρακάτω:

1. Γεωγραφική θέση του οικισμού, σύνδεση με άλλους οικισμούς, κ.λπ.
2. Πολεοδομική αναγνώριση και ισχύον θεσμικό πλαίσιο σε ό,τι αφορά στην ανάπτυξη και τη δόμηση του οικισμού
3. Ιστορική αναφορά, πολιτισμικό πλαίσιο και πολιτιστικοί πόροι
4. Γενική αναγνώριση του φυσικού περιβάλλοντος (κλίμα, γεωλογικά, γεωτεχνικά και γεωμορφολογικά στοιχεία εδάφους, περιβαλλοντικά στοιχεία (χλωρίδα, πανίδα, προστατευόμενες περιοχές, πηγές κ.λπ.)
5. Γενική αναγνώριση ανθρωπογενούς περιβάλλοντος (πληθυσμός, απασχόληση, οικονομικές δραστηριότητες, δόμηση κ.λπ.)
6. Περιγραφή της δομής του οικισμού (δομή του οικισμού, όρια οικισμού, χρήσεις γης, περιοχές προστασίας ή ειδικών δεσμεύσεων, δίκτυο κυκλοφορίας - στάθμευσης)
7. Ιδιοκτησιακό καθεστώς - κοινόχρηστοι χώροι
8. Δίκτυο υποδομών
9. Ποιοτική αναγνώριση της υφιστάμενης κατάστασης κοινόχρηστων χώρων και εξοπλισμό τους
10. Καταγραφή αξιόλογων στοιχείων ιδιαίτερης αισθητικής αξίας (κοινόχρηστοι χώροι, παραδοσιακά στοιχεία, κτίρια, διαδρομές, φυσικοί πόροι κ.λπ.)
11. Εντοπισμός ιδιαιτεροτήτων και λειτουργικών προβλημάτων – Συμπεράσματα από την αξιολόγηση των στοιχείων της αναγνώρισης – Προοπτικές και κριτήρια ανάπτυξης

Γ. ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

1. Γενική Περιγραφή των Προτεινόμενων Παρεμβάσεων με βάσει τα στοιχεία της καταγραφής και της ανάλυσης με έμφαση στα αισθητικά, περιβαλλοντικά, ιστορικά, κοινωνικά και οικονομικά στοιχεία – Τεκμηρίωση
2. Αναλυτική τεχνική Περιγραφή των Προτεινόμενων Παρεμβάσεων
3. Ιεράρχηση των Προτεινόμενων Έργων

Ιεραρχημένο σχέδιο παρεμβάσεων διαμόρφωσης, βελτίωσης, αναβάθμισης κοινοχρήστων χώρων (ενοποίηση, αισθητική αναβάθμιση, λειτουργικότητα των κοινόχρηστων χώρων), βελτίωση και επέκταση του εξοπλισμού, της μορφής και της αισθητικής κοινωφελών εγκαταστάσεων και χώρων στην περιοχή αναβάθμισης, καθώς και προτάσεις παρεμβάσεων για τις όψεις αξιόλογων κτηρίων. Βασικό στοιχείο ιεραρχημένο των προτεινόμενων παρεμβάσεων θα αποτελέσει η διασφάλιση της καλής λειτουργίας του οικισμού με όρους υγιεινής, κυκλοφορίας και μετακίνησης και προϋποθέσεις για ποιοτική και οικονομική ανάπτυξη.

Δ. ΠΡΟΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Ε. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΣΤ. ΧΑΡΤΕΣ – ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

1. Γενικοί Αναγνωριστικοί Χάρτες κλ. 1:25.000 και 1:5.000 (που θα περιλαμβάνουν τα στοιχεία της παρ. Β (1,3,5,6)
2. Χάρτης χρήσεων γης κλ. 1:1000 (με επισήμανση των αξιόλογων φυσικών και αρχιτεκτονικών στοιχείων, κυκλοφορία – στάθμευση).
3. Χάρτης κλ. 1:1000 (Στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος, ενδιαφέροντα σημεία θέας κ.λπ.)
4. Χάρτης κλ. 1:1000 (ποιοτική κατάσταση κοινόχρηστων χώρων κ.λπ.)
5. Χάρτης κλ. 1:1000 ιδιοκτησιακού καθεστώτος κοινόχρηστων χώρων
6. Χάρτης κλ. 1:1000 υφιστάμενων υποδομών (φωτισμός, ύδρευση κ.λπ.)
7. Χάρτης κλ. 1:1000 προτεινόμενων περιοχών ή στοιχείων παρεμβάσεων (έργων) και ιεράρχηση προτεραιοτήτων
8. Φωτογραφική τεκμηρίωση του οικισμού